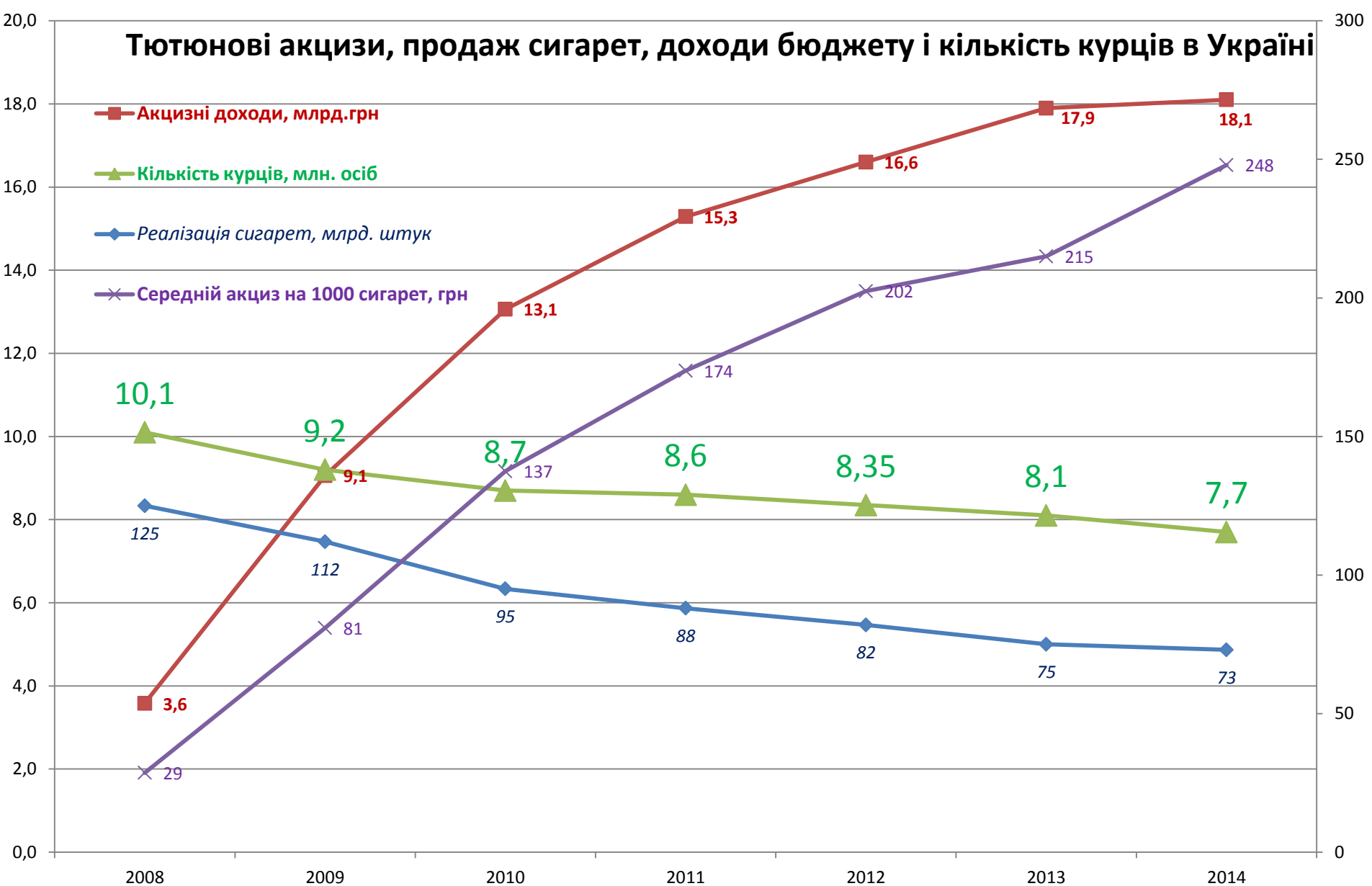

**Динаміка смертності від
пов'язаних з тютюнокурінням
хвороб в Україні в 2008-2013 роках**

Красовський К.С.

*Український інститут стратегічних
досліджень МОЗ України*

Тютюнові акцизи, продаж сигарет, доходи бюджету і кількість курців в Україні

В 2008-2010 роках акциз виріс в 5 разів і поширеність куріння зменшилася на 13%.

В 2010-2012 роках акциз виріс в 1,5 рази, а поширеність куріння скоротилася на 4%.

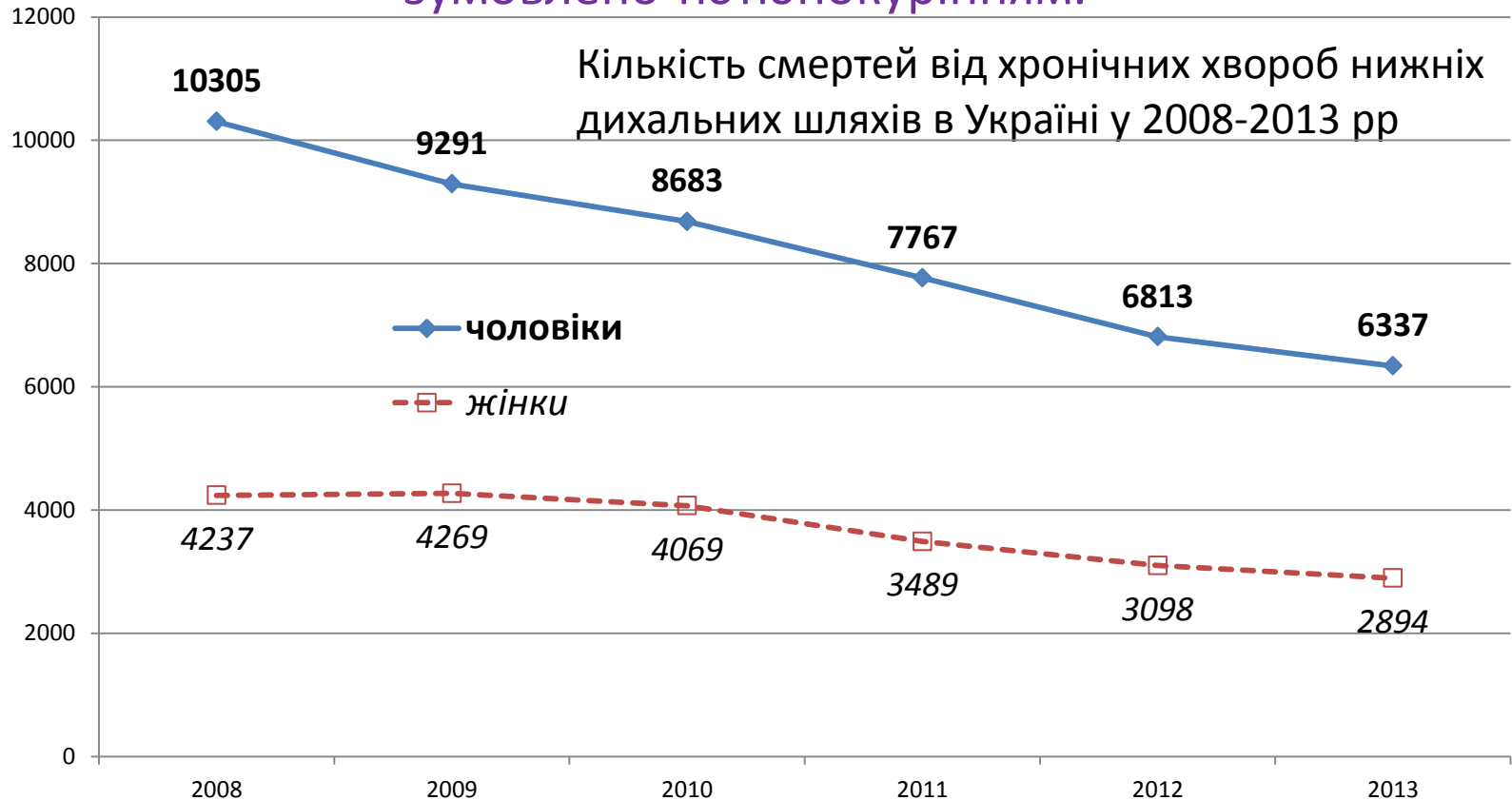
* Дані по кількості курців в 2014 році дано з урахуванням Криму і Донбасу.

Мета дослідження - з'ясувати, як викликане зростанням акцизів та іншими заходами контролю над тютюном зменшення поширеності куріння вплинуло на кількість смертей від хвороб, для яких тютюнокуріння є одним із провідних факторів ризику.

Матеріал і методи дослідження.

Було використано дані Держстату щодо кількості смертей від всіх зазначених в звітах Держстату причин серед чоловіків і жінок різних вікових груп в Україні в 2008-2013 роках.

Куріння є причиною виникнення або обтяження перебігу багатьох респіраторних захворювань. За даними ВООЗ, 58% смертей від хронічних обструктивних захворювань легень в Україні зумовлено тютюнокурінням.

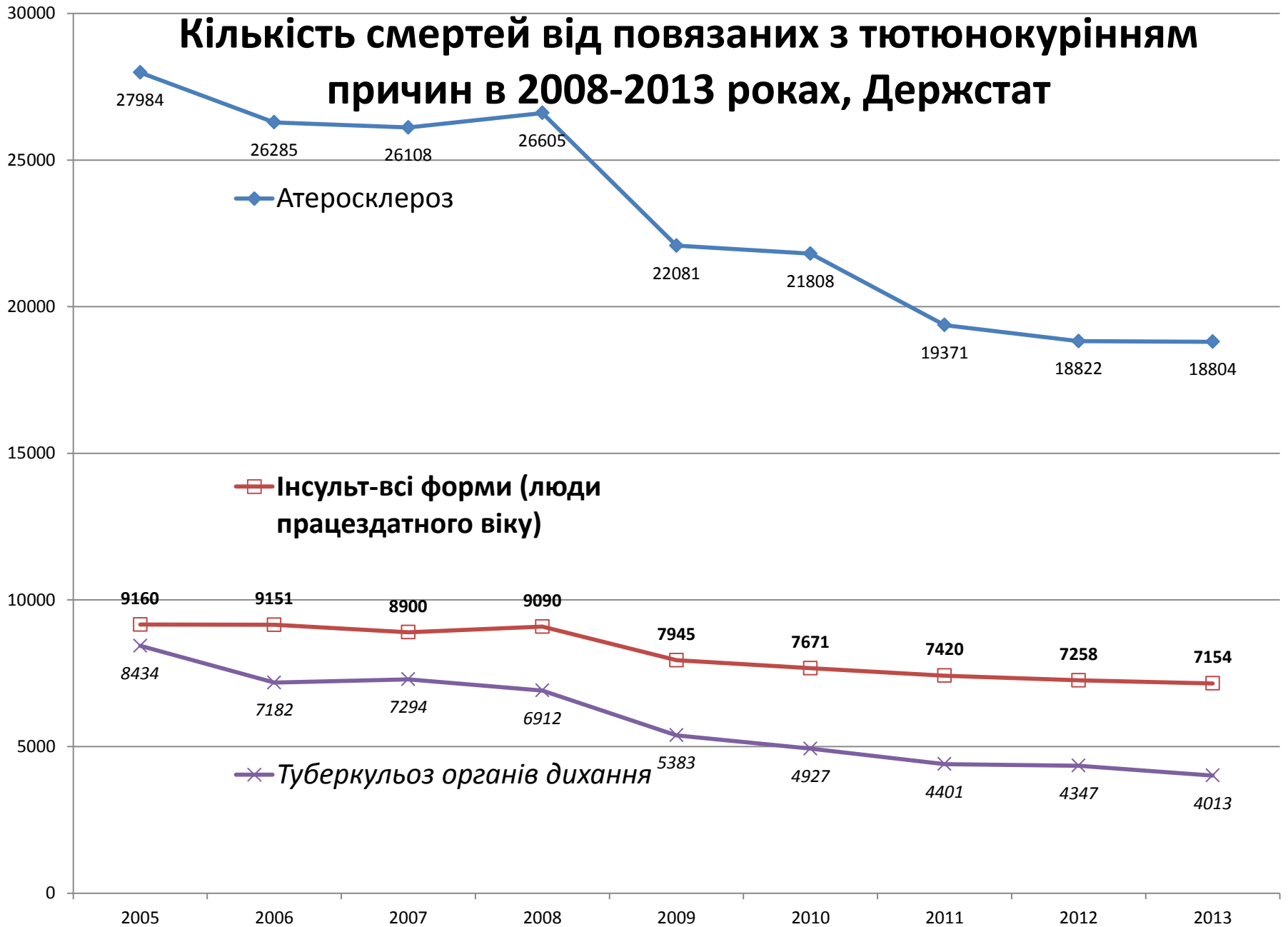
Дані опитувань Держстату також свідчать про те, що відсоток опитаних осіб, які повідомили, що хворіють на хронічний бронхіт або емфізему скоротився у 2008-2012 роках з 8,9 до 6,7 або на 25%.

Наукові дослідження показують, що більше 50% смертей від **інсульту** серед людей молодше 65 років зумовлені курінням, а серед осіб старше 65 років цей відсоток значно менше. Тому було проаналізовано дані щодо смертності людей працездатного віку (16-59 років для чоловіків, 16-55 років для жінок).

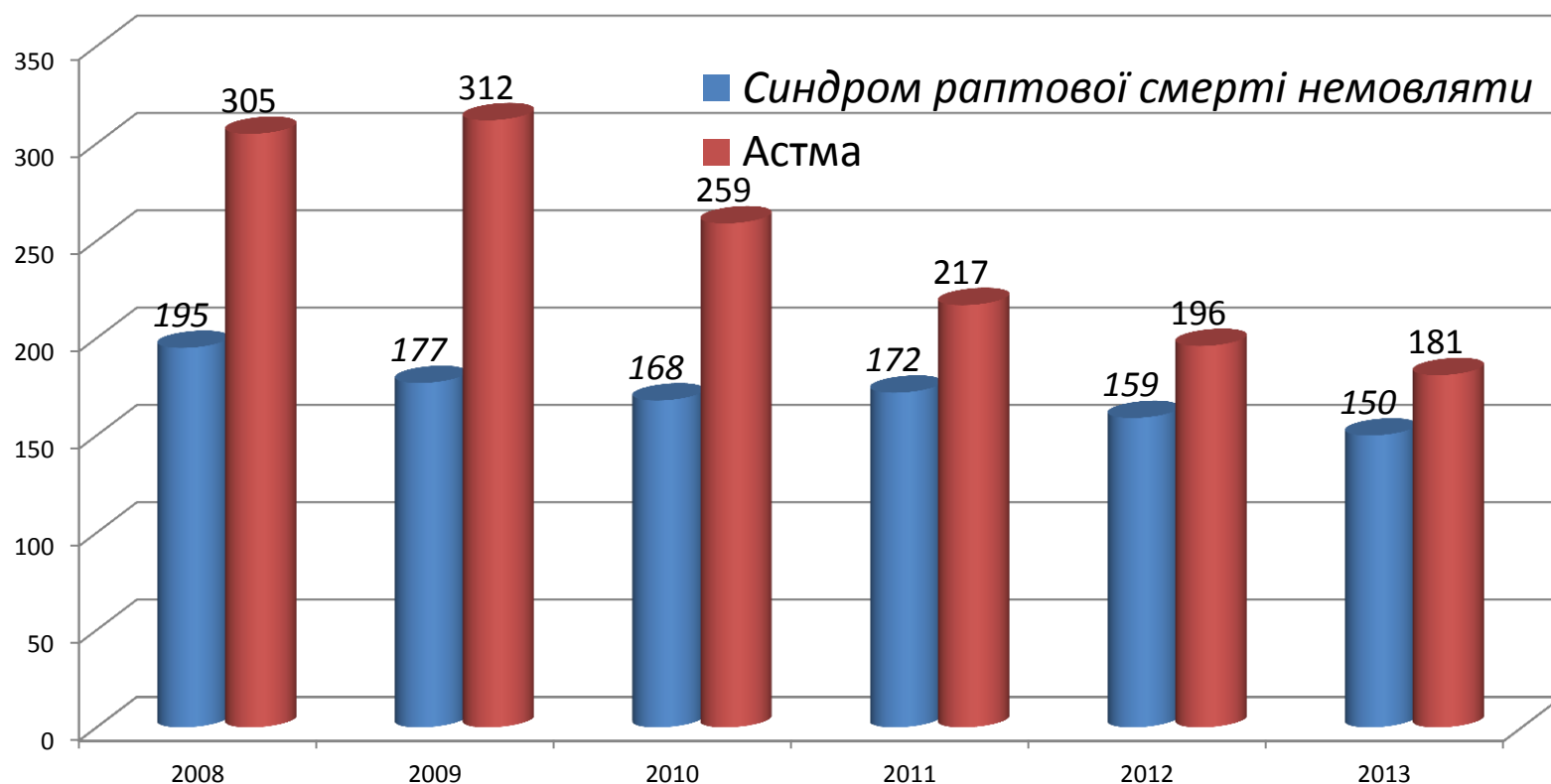
У 2008-2013 на 29% зменшилася кількість смертей від **атеросклерозу**, щодо якого тютюнокуріння є одним з головних факторів ризику.

Як свідчить звіт ВООЗ, 26% смертей від **туберкульозу** в Україні зумовлено тютюнокурінням. Кількість смертей від туберкульозу органів дихання в Україні зменшилася з 6912 у 2008 році до 4013 у 2013 році, або на 42%.

Кількість смертей від пов'язаних з тютюнокурінням причин в 2008-2013 роках, Держстат

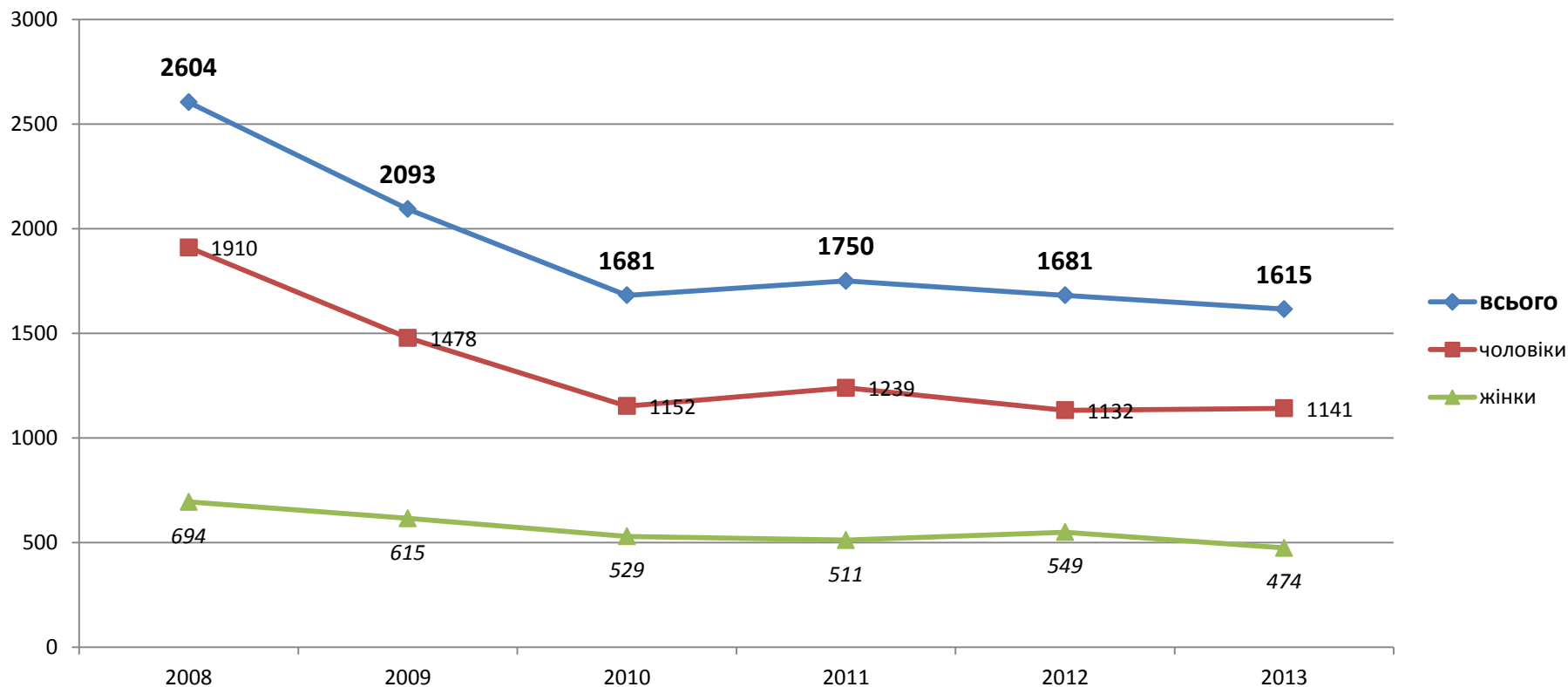
Пасивне куріння може призвести до смерті від астми та синдрому раптової смерті немовляти

Кількість смертей від астми та синдрому раптової смерті немовляти в Україні у 2008-2013 роках

Тютюнокуріння також може викликати **пожежу**, яка в деяких випадках (особливо якщо курець перебуває в стані алкогольного сп'яніння) може викликати смерть.

Кількість смертей від нещасних випадків, спричинених дією диму, вогню та полум'я, зменшилися в Україні в 2008-2013 роках на 40% серед чоловіків і на 32% серед жінок, але скорочення було найбільшим у 2009-2010 роках

Кількість смертей від нещасних випадків, спричинені дією диму, вогню та полум'я в Україні у 2008-2013 роках.

Аналіз наявних даних показав, що зменшення поширеності тютюнокуріння в 2008-2013 роках супроводжувалося скороченням захворюваності і смертності серед населення України.

- Найбільше скоротилася смертність та захворюваність від емфіземи, астми та інших респіраторних хвороб.
- Зменшення смертності від деяких інших хвороб, зокрема, від інсульту та інших хвороб системи кровообігу серед осіб працездатного віку, туберкульозу, смертей на пожежах, синдрому раптової смерті немовляти та деяких інших хвороб, також може бути певною мірою пов'язано із зменшенням поширеності куріння.
- Виявлені тенденції показують, що збільшення акцизів на тютюнові вироби та інші заходи контролю над тютюном, які вже проводилися в Україні, треба продовжувати, бо вони виявилися ефективними і мають великий потенціал покращення здоров'я населення України, але їх треба посилити і забезпечити належними ресурсами для закріплення і розвитку позитивних тенденцій.